

POLSKIE KONSTYTUCJE:

KONSTYTUCJE POLSKI

Konstytucja 3 maja - 3 maja 1791 Konstytucja Księstwa Warszawskiego - 22 lipca 1807 Konstytucja Królestwa Polskiego - 27 listopada 1815 Konstytucja Wolnego Miasta Krakowa i jego okręgu z 1815 - 3 maja 1815 Konstytucja Wolnego Miasta Krakowa i jego okręgu z 1818 - 11 września 1818 Konstytucja Wolnego Miasta Krakowa z 1833 - 29 lipca 1833 Statut Organiczny dla Królestwa Polskiego - 14/26 lutego 1832 Statut Krajowy Królestwa Galicji i Lodomerii z Wielkim Księstwem Krakowskim - 26 lutego 1861 Mała Konstytucja z 1919 - 20 lutego 1919 Konstytucja marcowa - 17 marca 1921.

c.d.

**Nowela sierpniowa - 2 sierpnia 1926 Konstytucja kwietniowa - 23 kwietnia 1935
Mała Konstytucja z 1947 - 19 lutego 1947 Konstytucja Polskiej Rzeczypospolitej
Ludowej - 22 lipca 1952 Ustawa Konstytucyjna o trybie przygotowania i
uchwalenia Konstytucji RP - 23 kwietnia 1992 Mała Konstytucja z 1992 - 17
października 1992 Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej - 2 kwietnia 1997.**

KONSTYTUCJA WOLNEGO MIASTA KRAKOWA I JEGO OKRĘGU 11 WRZEŚNIA 1818r.

Została narzucona nowo powstałemu państwu tym samym aktem, którym w praktyce powołane ono zostało do istnienia – traktatem dodatkowym zawartym pomiędzy trzema mocarstwami zaborczymi 3 maja 1815 roku, włączonym później do ostatecznego aktu kongresu wiedeńskiego, podpisanego 9 czerwca tego samego roku. Ogłoszona w Wiedniu konstytucja, opracowana została w pośpiechu (z udziałem księcia Adama Czartoryskiego) i od samego początku nie była uważana za ostateczną. Powołano niezwłocznie Komisję Organizacyjną, w skład której wchodziłi reprezentanci trzech państw zaborczych. Komisja ta do 1818 roku opracowała bardziej szczegółowe ramy ustrojowe Wolnego Miasta – 11 września 1818 roku odbyła się uroczystość ogłoszenia tzw. konstytucji rozwiniętej, a dzień ten został uznany za święto państwowe Rzeczypospolitej Krakowskiej.

KONSTYTUCJA 3 MAJA - 1791r.

Reformy Sejmu Wielkiego i Konstytucja 3 maja wywołała sprzeciw stronnictwa hetmańskiego. W porozumieniu z carycą Katarzyną II trzej przywódcy stronnictwa hetmańskiego Ksawery Branicki, Szczęsny Potocki i Seweryn Rzewuski podpisali akt konfederacji który ogłoszono w Targowicy 14 maja 1792 roku.. Do Polski wkroczyła 100 tysięczna armia rosyjska . Polska wystawiała 70 tyś żołnierzy z Józefem Poniatowskim na czele. Polacy zwyciężyli w bitwach pod Zieleńcami i pod Dubienką. Mimo tych zwycięstw szala zwycięstwa chyliła się ku Rosji. Król zdecydował się na przystąpienie do konfederacji i wydał rozkaz zaprzestania obrony. W styczniu 1793 roku Rosja i Prusy dokonały drugiego rozbioru Polski.

KONSTYTUCJA KSIĘSTWA WARSZAWSKIEGO - 22 LIPCA 1807r.

Najwyższy akt prawny regulujący podstawy funkcjonowania Księstwa Zasady Konstytucji Księstwa Warszawskiego wzorowane były w dużej mierze na ustroju Cesarstwa Francuskiego. Rząd mianowany był i odwoływany przez króla i tylko przed nim odpowiedzialny. Do króla należała inicjatywa ustawodawcza (art. 6), zatwierdzanie ustaw (art. 34) oraz uzupełnianie Konstytucji dekretemi (art. 86) i prawo łaski (art. 78). Księstwo Warszawskie nie miało odrębnej dyplomacji, polityka zagraniczna należała do uprawnień Ministra Spraw Zagranicznych Saksonii. W Warszawie przebywał stały rezydent (przedstawiciel) Francji, faktycznie kontrolujący polskie władze. Armia Księstwa podlegała zwierzchnictwu francuskiemu, część oddziałów Napoleon wysłał do walki w Hiszpanii. Konstytucja Księstwa Warszawskiego. Nadana została w Dreźnie 22 lipca 1807 przez Napoleona Bonaparte.

KONSTYTUCJA KRÓLESTWA POLSKIEGO - 22 LISTOPADA 1815r.

Właściwie Ustawa Konstytucyjna Królestwa Polskiego – konstytucja Królestwa Polskiego nadana przez cesarza Rosji i króla Polski Aleksandra I, będąca wypełnieniem postanowień kongresu wiedeńskiego. Zaliczana jest do najbardziej liberalnych w pokongresowej Europie. Przy jej redakcji pracował kilkusobowy zespół, z księciem Adamem Jerzym Czartoryskim na czele. Ostateczny tekst uwzględniał uwagi króla, który 27 listopada 1815 konstytucję podpisał, przez co uzyskała moc prawną[1]. Była to tzw. konstytucja oktrojowana, czyli nadana odgórnie, nie zaś zatwierdzona przez Sejm. Obowiązywała w Królestwie Polskim do 26 lutego 1832, gdy Mikołaj I wprowadził w jej miejsce Statut Organiczny dla Królestwa Polskiego.

KONSTYTUCJA POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ - 22 LIPCA 1952r.

(pot.: konstytucja stalinowska, konstytucja lipcowa) – konstytucja PRL uchwalona przez Sejm Ustawodawczy 22 lipca 1952, opublikowana 23 lipca 1952, weszła w życie 23 lipca 1952 z mocą obowiązującą od 22 lipca 1952 i zmieniona z dniem 31 grudnia 1989 w Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej. Opracowana w pierwotnej postaci według wzoru stalinowskiej konstytucji ZSRR z 1936. Była głównie aktem deklaratywno-propagandowym. Nie regulowała działania głównego ośrodka władzy politycznej, czyli PZPR, skąd wynikała jej fasadowość. W praktyce konstytucja miała mniejsze znaczenie niż statut PZPR, który odwoływał się do idei komunistycznej.

MAŁA KONSTYTUCJA - 17 PAŹDZIERNIKA 1992r.

Ustawa Konstytucyjna z dnia 17 października 1992 o wzajemnych stosunkach między władzą ustawodawczą i wykonawczą Rzeczypospolitej Polskiej oraz o samorządzie terytorialnym. Uchwalona przez Sejm I kadencji (1991-1993).

Obowiązywała od 8 grudnia 1992 do 16 października 1997.

KONIEC!

